

18.9.2023

TOIMINTASUUNNITELMA 2023-2024

*Miehikkälän päiväkoti, Leppäkerttu
Kaakon kaksikon varhaiskasvatus*

18.9.2023

1. Varhaiskasvatuksen järjestäminen

Kaakon kaksikon: Miehikkälän ja Virolahden kuntien, varhaiskasvatussuunnitelma tehdään koko yhteistyöaluetta koskevana ja se on yhteinen varhaiskasvatuksen eri toimintamuodoissa. Kaakon kaksikossa toimintamuodoista toteutuu päiväkodissa annettava varhaiskasvatus. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta jokainen päiväkotiryhmä laatii erillisen toimintasuunnitelman kullekin toimintavuodelle (1.8. alkava ajanjakso) syyskuun loppuun mennessä. Asiakirjat, jotka sisältävät salassa pidettävää tietoa säilytetään lukollisissa kaapeissa. Lapsen salassa pidettävien tietojen siirtäminen ja vaihtaminen varhaiskasvatuksen sisällä tapahtuu henkilöstön keskinäisissä tiedonsiirtopalaverissa.

Varhaiskasvatus on keskeinen osa lapsen kasvun ja oppimisen polkua. Varhaiskasvatus luo pohjan elinikäiselle oppimiselle. Lapset tuovat mukanaan varhaiskasvatukseen aiemman elämäkokemuksensa, jossa merkittävänä tekijänä ovat huoltajien ja lasten väliset vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteet. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tärkein tehtävä on luoda luottamuksellinen suhde lapseen ja perheeseen. Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö ja yhteiset kasvatukselliset tavoitteet tuovat lasten elämään turvallisuutta ja jatkuvuutta.

Lapsuuden merkityksen ymmärtäminen sekä tietämys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta ovat pedagogisen toiminnan perusta. On tärkeää tuntea jokainen lapsi ja huomioida hänen henkilökohtaiset tarpeensa yksilöllisesti osana ryhmää. Lapsen tunteminen ja luottamuksen rakentaminen edellyttävät henkilöstön pysyvyyttä.

Kaakon kaksikon varhaiskasvatussuunnitelman keskeisiä käsitteitä ovat **leikki, oppimisen ilo, lapsen etu, lapsen tuki, osallisuus, inklusiivisuus, tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus, arviointi ja kehittäminen.**

1.1 Varhaiskasvatuksen järjestäminen yksikössä (kuvaus yksiköstä ja sen varhaiskasvatusmuodoista)

Miehikkälän päiväkodin lapsiryhmä Leppäkerttu toimii sisarusryhmänä. Miehikkälän päiväkodin varhaiskasvatukseen kuuluvat myös esiopetusryhmä sekä Kalliokosken yksikön lapsiryhmät.

Leppäkertun ryhmän varhaiskasvatukseen osallistuu 8 lasta, joista 2 osallistuu myös 5-vuotiaiden 20-viikkotunnin maksuttomaan varhaiskasvatukseen. Ryhmässämme on myös kahden erikulttuurin lasta. Leppäkerttu on avoinna klo 6.30-17, lasten varhaiskasvatustarpeen mukaan.

18.9.2023

Leppäkertussa työskentelee määräaikainen varhaiskasvatuksenopettaja Sanna Kaskinen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Mia Tilli sekä ryhmäavustaja Mariika Semenova. Lisäksi Leppäkertussa on kaksi Kymenlaakson hyvinvointialueen työtoimintaan osallistuvaa henkilöä. Leppäkerttu sijaitsee Miehikkälän Kirkonkylällä, koulukeskuksen vieressä.

2. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri ja pedagogisen toiminnan suunnittelu sekä toteuttaminen

Toimintakulttuuri on historiallisesti ja kulttuurisesti muovautunut yhteisön tapa toimia ja se rakentuu yksilöiden välittömässä vuorovaikutuksessa. Koska toimintakulttuuri on sidoksissa aikaan ja paikkaan, sille on ominaista jatkuva muovautuminen. Tästä johtuen toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti vastaamaan sekä valtakunnallisen että paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita ja päämääriä. Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on inklusiivinen varhaiskasvatus, jossa kukin lapsi voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena itsenään. Toimintakulttuurin keskiössä on lapsen etu.

Pedagoginen toiminta toteutuu lasten ja henkilöstön välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa. Lasten omaehtoinen, henkilöstön ja lasten yhdessä ideoima sekä henkilöstön suunnittelema toiminta täydentävät toisiaan.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri on kokonaisuus, joka rakentuu muun muassa

- arvoista ja periaatteista
- työtä ohjaavien normien ja tavoitteiden tulkinnasta
- oppimisympäristöistä ja työtavoista
- yhteistyöstä ja sen eri muodoista
- vuorovaikutuksesta ja ilmapiiristä
- henkilöstön osaamisesta, ammatillisuudesta ja kehittämisotteesta
- johtamisrakenteista ja käytännöistä
- toiminnan organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti ja se liittyy kokonaisvaltaisesti pedagogisen toiminnan toteuttamiseen. Inklusiivinen toimintakulttuuri edistää lasten osallisuutta ja oppimista ja vastaa kaikkien lasten erilaisiin tarpeisiin. Jokaisella lapsella on

18.9.2023

oikeus kuulua ryhmään, osallistua yhteiseen toimintaan sekä kasvaa omaan potentiaaliinsa vahvuuksien ja myönteisten oppimiskokemusten avulla yhdessä vertaistensa kanssa. Lapsille tarjotaan sopivia oppimisen haasteita, ja heille turvataan tarvittava tuki (luku 5). Joka syksy toimintavuoden alkaessa tehdään lapsiryhmissä systemaattista ja monipuolista havainnointia, jotta opitaan tuntemaan ryhmä ja siinä toimivat lapset sekä sitä kautta heidän vahvuutensa ja toisaalta tarpeensa. Läpi toimintavuoden jatkuva havainnointi on keskeistä, jotta lasten muuttuviin tarpeisiin ja tilanteisiin pystytään vastaamaan lapsen näkökulmasta yksilöllisesti. Myös oppimis- ja toimintaympäristöjä arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti yhdessä lasten kanssa heille sopiviksi.

Inklusiivisen varhaiskasvatuksen toteuttamisen edellytyksenä on laadukas pedagoginen ja erityispedagoginen osaaminen ja toiminta, tästä huolehdimme säännöllisellä sisäisellä ja ulkoisella kouluttamisella. Tärkeää on myös huolenpito lasten hyvinvoinnista sekä henkilöstön sitoutuminen inklusion periaatteisiin. Inklusiivisen toimintakulttuurin toteuttaminen edellyttää inklusion johtamista, kehittämistä ja toteutumisen arviointia.

Seuraavaksi varhaiskasvatustiimin toimintaa tarkastellaan pedagogisen ymmärryksen portaiden kautta: **Mitä - Miten - Miksi?**

2.1 Varhaiskasvatuksen keskeisimmät arvot ryhmän toiminnassa (MITÄ?)

Leppäkertun ryhmässä on eri-ikäisiä lapsia, joten lapset tottuvat pienestä pitäen ottamaan toisiaan huomioon, auttamaan ja tukemaan toisiaan. Tämä puolestaan edesauttaa empaattisten vuorovaikutustaitojen oppimisessa ja omaksumisessa. Ryhmän lapset toimivat sekä yhdessä, että pienryhmissä.

Kannustamme lapsia ruokailussa maistamaan uusia makuja. Lisäksi säännöllinen ulkoilu ja riittävä lepo takaavat terveellisemmän elämäntavan.

Jokaiselle lapselle annetaan samanlainen mahdollisuus toteuttaa itseään sekä kehittämään taitojaan. Aikuinen on läsnä ja valmis kuuntelemaan. Lapselle annetaan palautetta, kannustetaan/kehutaan. Yhdessä lasten kanssa pohdimme myös ryhmän yhteisiä sääntöjä, esimerkiksi miten olemme toisille hyvä kaveri.

Kuuntelemme, havainnoimme ja otamme lasten toiveet huomioon suunnittelussa. Kannustamme lapsia osallistumaan, ideoimaan ja vaikuttamaan, pidämme yhdessä lasten kokouksia, joissa lasten osallisuus tulee hyvin esille. Aikuinen mahdollistaa lasten toiveita olemalla mukana toimijana, ohjaajana, rikastuttajana.

18.9.2023

2.2 Kiusaamisen ennalta ehkäisy ja siihen puuttuminen sekä häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastainen toiminta (MITÄ?)

Hyvä kohtelu on jokaisen lapsen oikeus. Turvallisessa kasvuympäristössä lapsi voi kasvaa ilman pelkoa kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta. Jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on uskaltuen tuoda omat näkemyksensä ja mielipiteensä esille.

Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta ovat kasvuympäristöissä yksiselitteisesti kiellettyjä. Lapsi tai varhaiskasvatuksen henkilöstö ei saa kiusata eikä syrjiä ketään eikä vaarantaa muiden turvallisuutta tai terveyttä. Asian varhainen käsittely yhdessä huoltajien kanssa edistää lasten kokeman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän tai väkivallan päättymistä.

Pisarapuuttumisella vähennämme kiusaamista ja syrjintää. Ristiriitatilanteet käymme yhdessä lapsien kanssa läpi.

Käymme lasten kanssa ryhmäämme sopivia sääntöjä läpi keskustelemalla niistä säännöllisesti. Yhteiset säännöt näkyvät myös ryhmän seinällä, josta niitä voi käydä yksin tai aikuisen kanssa yhdessä katsomassa ja muistelemassa mitä ne olivatkaan. Säännöissä mm miten kaveria kohdellaan, mikä on sopivaa ja mikä ei.

Ryhmässämme on myös toisen kulttuurin omaavia lapsia. Otamme heidän kulttuuriin kuuluvia tapoja huomioon sekä opetlemme muiden lasten kanssa ottamaan heidät leikkeihin mukaan, vaikkei yhteistä kieltä olekaan.

18.9.2023

2.3 Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (MITÄ?)

Lain mukaan **tasa-arvolla** tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvoilla ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa. Tässä oppaassa puhutaan tasa-arvosta, kun viitataan sukupuolten tasa-arvoon.

Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.

Lain mukaan **yhdenvertaisuudella** tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän iästään, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Suomessa yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta.

Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma:

- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee myös varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävää esiopetusta.*

18.9.2023

- Tehdään vuoden välein osana lapsiryhmän toimintasuunnitelmaa.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen lapsiryhmän ja toimipaikan toimintaa sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön ja lasten kanssa.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Kiinnitä huomio etenkin: vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, materiaaleihin, huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma:

- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee varhaiskasvatuksen järjestäjän piirissä olevaa esiopetusta.*
- Suunnitelma siitä, miten toiminta vaikuttaa eri ihmisryhmiin, miten yhdenvertaisuus toteutuu omassa toiminnassa ja millaisia toimenpiteitä toimipaikassa yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tehdään.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön kanssa, lapsilla ja huoltajilla tulee olla mahdollisuus tulla kuulluksi.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Suunnitelmassa kiinnitetään huomiota siihen, miten eri ominaisuudet, kuten esimerkiksi ikä, ihonväri, kieli, katsomus, perhesuhteet tai vammaisuus vaikuttavat lasten mahdollisuuksiin toimia varhaiskasvatuksessa ja kokea osallisuutta siinä.

18.9.2023

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325)

1. Suunnittelu (syksyn tiimisuunnittelu)
Prosessin vaiheiden suunnittelu

Perehdytään käsitteisiin. Opetellaan, miten käytännössä toteutamme ja miten arjessa toimimme. Olemme tiimisopimukseen kirjanneet, että otamme kaikki lapset tasa-arvoisesti huomioon. Jokainen on yhtä tärkeä. Erilaisuus on rikkaus.

2. Milloin ja miten selvitystä on tehty? Mitä asioita selvityksessä nousi esiin? (syksy)

Asia on vielä uusi, sisäistämme asioita.

3. Kehittämistoimenpiteet (kevät)
Kehitettävä teema:
Tavoite:

4. Arviointi (kesä)

Arviointia tekee koko tiimi: Sanna Kaskinen ja Mia Tilli, ajankohtana tiimin arviointipäivä kesä 2024.

18.9.2023

2.4 Lapsen aktiivista toimijuutta tukeva ja osallisuuden mahdollistava vuorovaikutus ja toimintakulttuuri (MITEN?)

Kauden alkaessa otamme ryhmäytymiseen sopivia yhteisiä leikkejä, muistelemme samalla toistemme nimiä. Sisarusryhmässä opimme myös huomioimaan eri-ikäisiä kavereita.

Toimintamme pohjana on vuodenajat ja värit. Lasten kanssa pidämme yhteisiä kokouksia, joissa yhdessä pohdimme esimerkiksi syksyn alkaessa syksyyn liittyviä asioita. Miltä luonto näyttää syksyllä, mitä metsästä löydämme syksyllä. Lasten ideoita kädentaitoihin ja muuhun toimintaan. Kirjaamme ajatuksia ylös ja toteutamme lasten toiveita. Lasten toiveita toteutetaan tasapuolisesti. Huomataan onnistumiset, autetaan, keuhataan.

Oppimisympäristöä muokataan tarpeen vaatiessa toimivammaksi.

Ryhmätiloissa on lasten saatavilla maalaus- ja piirustusvälineet, pelit, liikuntavälineitä sekä soittimia.

2.5 Pedagogisen toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen toimintatavat (MITEN?)

Tiimipalaveri muistiota käytetään tiimipalaverissa, johon kirjataan edellisen viikon toimintaan liittyvät asiat. Käytössämme on myös havainnointivihko, johon kirjaamme havaintomme lapsista, mikä on apuna myös varhaiskasvatussuunnitelmaa laatiessa.

Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien tavoitteet antavat suunnitteluun pohjaa. Pystymme suunnittelemaan lasten tavoitteiden mukaan heille tarpeellista toimintaa. Pyrimme usein toimimaan pienryhmissä, jolloin lapset saavat yksilöllisempää huomiota ja tukea aikuiselta sekä paremman työskentely- ja keskittymisrauhan. Suunnittelemme monipuolista toimintaa. Suunnitelmat säilytetään, jotta pystymme seuraamaan eri osa-alueiden toteutumista riittävässä määrin.

18.9.2023

2.6 Pedagoginen oppimisympäristö (MITEN?)

Päiväkodin oppimisympäristöä muokataan sisätiloissa tarpeen tullen. Teemme erilaisia leikkialueita, jotta leikki saa oman rauhansa muilta leikkijöiltä.

Kirjoja voidaan lukea sohvalla, joka on sijoitettu lähelle kirjahyllyä. Askarteluun on tarjolla useampia pöytiä, pöytien läheisyydessä kädentaitoihin liittyvät materiaalit jotka ovat lasten saatavilla ja kuvilla merkittyinä. Taideteoksia lapset saavat laittaa ryhmän seinälle näkyville niin halutessaan. Lapsilla on myös omat kasvunkansiot, joihin kädentaitoja laitetaan talteen. Peleille löytyy pöytätilaa ja pelit kuvilla merkittyinä laatikoihin, joista lapset näkevät mistä löytyy palapelit/lautapelit.

Kuvatukena on myös merkitty ryhmän tilaan päiväjärjestys.

Päivän toiminta laitetaan esille ryhmän seinälle, jossa näkyy lapsille pienryhmät ja aikuinen kuka ryhmässä on heidän kanssaan sekä pienryhmän päivätoiminta.

Liikumme paljon päiväkodin lähiympäristössä. Metsät ja hyvät liikuntamahdollisuudet tukevat luonnonläheistä ja liikunnallista elämäntapaa. Luontoa tutkitaan ja opetellaan kunnioittamaan luontoa. Käytössämme on myös koulun liikuntasali, johon olemme saaneet oman salivuoron.

2.7 Pedagoginen havainnointi ja dokumentointi - on jokaisen tiiminjäsenen vastuulla (MIKSI?)

Käytössämme on TinyApp-sovellus, jolla kuvaamme päivän toimintaa ja hetkiä lasten kanssa.

Eteisen seinän ilmoitustaululle laitamme lasten kädentaitoja nähtäville vanhempia varten. Lapset tykkäävät seinältä esitellä vanhemmille omia taideteoksia.

Myös lapset saavat kuvata puhelimen kameralla tai ipadilla esimerkiksi metsäretkillä haluamansa kohdan tai esim. leikeissä rakennetun legorakennuksen.

Havainnoimme ja dokumentoimme lasten leikkiä ja toimintaa, saamme näin suunnitteluun ideoita ja ajatuksia siitä mitä ryhmämme lapset tarvitsevat. Missä tarvitaan apua, tukea, harjoittelua, mistä lapset innostuvat.

18.9.2023

2.8 Toiminnan pedagoginen tavoitteellisuus (MIKSI?)

Lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin kirjatut tavoitteet antavat ryhmän toiminnan suunnitteluun pohjan. Tavoitteisiin mietimme keinot, joilla lähdemme yhdessä lapsen kanssa, aikuisen tukemana harjoittelemaan taitoja.

Pohdimme myös tiiminä mitä meidän ryhmän lapset tarvitsevat, mistä ryhmän lapset hyötyvät ja mikä saa heidät innostumaan. Tavoitteisiin pyritään suunnittelemaan keinoja, jotka innostavat lapsia ja jota kautta oppiminen on mukavaa.

Ennen lapsen varhaiskasvatussuunnitelman pitoa perhe saa kotiin täytettäväksi Oppimisen puutarha-lomakkeen johon he kirjaavat lapsen lempipuuha ja mitä lapsi osaa tai harjoittelee vielä. Näistä lomakkeista saamme myös tietoa perheeltä mistä lapsi innostuu ja mitä me voimme harjoitella lapsen kanssa. Keskustelussa vanhempien kanssa käymme myös yhdessä läpi vanhempien toiveita meidän arkeen.

3. Arviointi ja kehittäminen

Kehittämisen keskeisinä elementteinä pidetään henkilöstön jatkuvaa itse arviointia ja perheiltä saadun palautteen hyödyntämistä. Henkilöstöä kannustetaan jatkuvaan toiminnan, yhdessä sovittujen tavoitteiden ja työtapojen pohdintaan ja arviointiin. Oppiva yhteisö on toimintakulttuurin ydin ja sen omaleimaisuutta kuvaa avoimuus ja keskustelevaisuus. Keskustelemme ja arvioimme toimintatapojamme säännöllisesti: mitä teemme, miten teemme ja miksi teemme, kuten teemme? Toimintamme on pedagogisesti perusteltua. Havainnoinnin avulla tarkastelemme työtapojamme jatkuvasti, ja tarvittaessa muutamme niitä periaatteita ja tavoitteita vastaavaksi. Rakentavassa hengessä annettu palaute sekä kannustus ja avunanto toinen toisillemme, luovat puitteet hyvälle

18.9.2023

kasvu- ja toimintaympäristölle. Pyrimme välttämään kaavoihin kangistumista oman toiminnan arvioinnin ja tutkiskelun lisäksi, esimerkiksi työskentelemällä eri ryhmissä ja päiväkodeissa tai ottaen toisen ryhmän lapsia mukaan oman ryhmän toimintaan.

Varhaiskasvatuksessamme on käytössä ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma, ryhmävasu, joka on osa ryhmien pedagogista toimintasuunnitelmaa. Ryhmävasuun kirjataan toiminnan tavoitteet lapsikohtaisesti yksilöllistettyinä sekä toimintatavat, joilla tavoitteisiin pyritään. Toimintaa kehitetään ja arvioidaan Kaakon kaksikossa monitasoisesti. Kehittämistyössä hyödynnetään uusinta tutkimustietoa sekä erilaisia pedagogisia innovaatioita ja toiminnallisia menetelmiä. Kiireettömälle pedagogiselle arvioinnille, suunnittelulle ja yhteiselle pohdinnalle järjestetään aikaa säännöllisesti. Havaintojen läpi käymisen, arvioinnin, kehittämisen ja suunnittelun mahdollistavia rakenteita Kaakon kaksikon varhaiskasvatuksessa ovat:

- päiväkotien erillisissä tiimi-, osasto- ja työyhteisöpalavereissa
- varhaiskasvatuksen johtoryhmän kuukausittaisissa palavereissa.
- vuosittaisissa koko henkilöstön suunnittelu- ja arviointitapaamisissa
- moniammatillisissa yhteistyö- ja kehittämispalavereissa sekä
- kehityskeskusteluissa.

3.1 Toiminnan arvioinnin ja suunnitelmallisuuden toteutuminen ryhmässä (lasten ja huoltajien osallisuus)

Opettajalla on viikossa oma SAK-aika eli suunnittelu-aika, jolloin hän saa rauhassa keskittyä ryhmän toiminnan suunnitteluun.

Toimintaa arvioidaan päivittäin tiimin kesken sekä joka viikko tiimipalaverissa. Havaintoja kirjataan havainnointivihkoon, jota pystymme hyödyntämään tiimipalaverissa. Tiimin kesken käymme keskustelua lapsista ennen heidän varhaiskasvatussuunnitelman pitoa vanhempien kanssa.

Työyhteisöpalavereita on noin kerran kuukaudessa.

18.9.2023

4. Yhteistyö ja lapsen vasuprosessi

Varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyö lapsen huoltajan kanssa pohjautuu ajatukseen siitä, että jokainen lapsi on yksilö ja jokaisen lapsen oikeus on saada oman kehityksensä sekä tarpeidensa mukaista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa on tärkeää aloittaa vuoropuhelu perheen kanssa, vanhemmat ovat lapsensa parhaat asiantuntijat.

Varhaiskasvatushenkilöstöllä on puolestaan koulutuksen ja kokemuksen antama ammatillinen tieto ja osaaminen. Avoin, luottamuksellinen ja arvostava vuorovaikutus antavat parhaat edellytykset sujuvalle yhteistyölle. Kasvatusyhteistyössä henkilöstö tukee perhettä heidän kasvatustehtävässään niin, että kummankin osapuolen asiantuntemus yhdistyy lapsen edun toteutumiseksi.

Kasvatusyhteistyö laajenee silloin, kun lapsi tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan tukea. Tällöin mukana yhteistyössä ovat alusta alkaen varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja mahdolliset muut eri asiantuntijatahot päiväkodin ulkopuolelta. Luottamuksellinen ilmapiiri ja vanhempien osallisuus korostuvat tällaisissa haastavissa tilanteissa. Kiireettömyys ja aito, aktiivinen kuuntelu viestivät vanhemmalle, että heidän näkökulmiaan arvostetaan ja niillä on merkitystä.

Kaakon kaksikossa perheille tarjotaan mahdollisuus työntekijän tutustumiskäyntiin perheen kotona ennen varhaiskasvatuksen aloittamista. Lisäksi perhe voi käydä lapsen kanssa tutustumassa päiväkotiin lapsen tarvitseman määrän, jotta aloituksesta tulisi lapselle mahdollisimman positiivinen kokemus. Arjen keskustelut ja kohtaamiset ovat kasvatusyhteistyössä tärkeitä luottamusta rakentavia palasia.

Kaakon Kaksikossa varhaiskasvatusryhmien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteistyö on jatkuvaa ja säännöllistä, jotta mahdollinen tuen tarve kehityksen eri osa-alueilla havaittaisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tarvittaessa teemme yhteistyötä myös muun muassa puheterapeuttien, toimintaterapeuttien, AAC- ohjaajien (puhetta tukeva ja korvaava kommunikointi), lastensuojelun ja erikoissairaanhoidon kanssa. Lastensuojelun kanssa tehtävä monialainen yhteistyö voi olla joko ennalta ehkäisevää tai osana korjaavaa perhetyötä.

Lapsen vasun laatimisesta vastaa ryhmän varhaiskasvatuksenopettaja, tarvittaessa yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Lapsen vasun lähtökohtana ovat lapsen etu sekä lapsen vahvuudet ja tarpeet. Vasun tavoitteet asetetaan pedagogiselle toiminnalle ja ne laaditaan

18.9.2023

yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen ja sen jälkeen kunkin toimintavuoden alussa. Lapsen vasu arvioidaan jokaisen toimintavuoden lopussa sekä aina tarvittaessa. Lapsen vasuun kirjataan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat pedagogiset tavoitteet ja menetelmät, joilla tavoitteisiin pyritään. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa kuvataan lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Lapsen vasussa yhdistyvät huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön havainnot ja näkemykset lapsen kehityksestä ja oppimisesta sekä ryhmässä toimimisesta.

4.1 Yhteistyö huoltajien kanssa ja lapsen vasun laadinta prosessi

Ryhmän seinällä on näkyvissä päivän toiminta, mahdolliset pienryhmät jne. Päivän päätteeksi lapsen haku tilanteessa kerromme päivän kuulumiset vanhemmille. Suunnitteilla tehdä lasten päivästä mm uni, ruokailu ja päivän toiminta tiedote, joka täytetään valmiiksi, mikäli oman ryhmän aikuinen ei ole paikalla lapsen hakuaihana. Näin saamme päivän kuulumiset vanhemmille tiedoksi. Pyrimme myös joka päivä tekemään TinyApp päivityksen vanhemmille, josta he näkevät mitä olemme päivän aikana lasten kanssa puuhailleet.

Pidetyt vasu-keskustelut käymme tiimissä läpi viimeistään seuraavassa tiimipalaverissa. Näin tieto siirtyy jokaiselle tiimin jäsenelle.

Keskustelemme vanhempien kanssa yhdessä ja sovimme heidän kanssaan mitä tavoitteita meidän toiminnalle laitetaan yhdessä lapsen kanssa. Oppimisen puutarha lomakkeesta saamme myös tietoa perheen kautta mistä lapsi tykkää, mitä hän osaa ja mitä vielä harjoitellaan.

4.2 Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

Käymme yhdessä läpi tukea tarvitsevat lapset. Saamme veo:lta tukea, ohjeistusta, neuvoja tuen lapsiin liittyen. Veo antaa myös konkreettisia esimerkkejä ryhmän arkeen tuen lasten kanssa ja toki myös koko ryhmän arkeen ja toimintaan.

Neuvolaan teemme erillisen 4-vuotisselvityksen lapsen varhaiskasvatustilanteesta.

Yhdessä tiimi on tarpeen tullessa käytettävissämme. Tiimi on monialainen tiimi: terveydenhoitaja, perheohjaaja, sosiaalihojaaja sekä päiväkodista lapsen oma työntekijä.

Kirjastossa käymme lainaamassa lasten kanssa yhdessä kirjoja pienryhmissä.

18.9.2023

5. Toimintakauden teemat ja tapahtumat

Varhaiskasvatuksessa toiminta on yhteisöllistä ja oppiminen erilaisissa ryhmissä tapahtuvaa. Leikissä ja yhteisessä toiminnassa lapset saavat tuoda näkemyksiään ja ideoitaan esiin, näkevät ehdotustensa toteutuvan, neuvottelevat ja ratkaisevat aikuisen avustuksella eteen tulevia tilanteita. Lapset saavat kokemusta vaikuttamismahdollisuudesta, mikä vahvistaa toimintaan sitoutumista. Koko päiväkodin yhteisiä tapahtumia ja toimintaa järjestetään ympäri toimintakauden.

Kasvatusyhteistyö on myös huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta. Kauden aikana järjestämme yhteisiä tapahtumia, jotta perheet voivat verkostoitua ja tutustua toisiinsa paremmin, myös henkilöstö tulee tutummaksi. Tarjoamme vanhemmille jatkuvasti mahdollisuutta perustaa retkiryhmän, jonka tehtävänä on vastata erilaisista tapahtumista, retkistä, retkirahoista ja talkoista yhteisen varhaiskasvatuksen eduksi.

5.1 Ryhmän teemat, juhlapäivät ja tapahtumat

Huomioimme mm näitä tapahtumia tällä toimintakaudella:

- Liikenneturvallisuusviikko 11.9.-15.9.23
- vanhempainilta 19.9.23
- Arkiseikkailu 25.9.-6.10.23
- Eläintenviikko 4.10.-10.10.23
- Pyhäinpäivä 4.11.23 halloween-juhlat
- Isänpäivä 12.11.23
- Lapsen oikeuksien päivä 20.11.23
- Suomen itsenäisyyspäivä 6.12.23
- Joulujuhlat ja uusivuosi
- Runebergin päivä 5.2.24

18.9.2023

- Laskiainen, laskiaistiistai 13.2.24
- Ystävänäpäivä 14.2.24
- Pääsiäinen
- Mikael Agricolan päivä, suomen kielen päivä 9.4.24
- Vappu 1.5.24, vappujuhlat
- Äitienpäivä 12.5.24